

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Кафедра лісового і аграрного менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор _____ С.В. Шарин
«_____» _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 13 Дендрологія

(шифр і назва навчальної дисципліни)

ОП «Лісове господарство»

спеціальність 205 «Лісове господарство»

20 «Аграрні науки та продовольство»

(галузь знань)

Факультет природничих наук

(назва факультету)

Івано-Франківськ – 2021

Робоча навчальна програма з дисципліни «Дендрологія» для студентів спеціальності 205 Лісове господарство, галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство.

Розробник:

Дмитрик Павло Миколайович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і аграрного менеджменту.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри лісового і аграрного менеджменту (*протокол № 9 від «17» лютого 2021 р.*).

Завідувач кафедри
лісового і аграрного менеджменту _____ Клід В.В.
(підпис)
«17» лютого 2021 р.

Схвалено науково-методичною радою Факультету природничих наук
(*протокол № 8 від «18» травня 2021 р.*).

Голова _____ Атаманюк Я.Д.
(підпис)
«18» травня 2021 р.

©Дмитрик П.М., 2021 р.
© ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет
імені Василя Стефаника, 2021 р.

1. Загальний обсяг дисципліни, види навчальної діяльності, їх розподіл по семестрах

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9	Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство (шифр і назва)	Обов'язкова дисципліна	
Модулів – 1	Спеціальність: <u>205 Лісове господарство</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2021-2022	
	Освітня програма: <u>Лісове господарство</u>	Семестр	
		1-2	
Загальна кількість годин – 270		Лекції	
Тижневих годин: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 12	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	60 год.	-
		Практичні, семінарські	
		30 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		180 год.	-
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: залік, екзамен	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи студентів становить: 33,3 % : 66,6 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Дендрологія» є розкрити теоретичні положення формування високопродуктивних та біологічно стійких лісових, захисних, естетично цінних декоративних насаджень, ефективних і довговічних агроландшафтів на основі знання біології розвитку деревних рослин, їх екології і фенології, вчення про рослинний покрив; оволодіння здобувачами вищої освіти відомостями про деревні рослини, їхні біологічні й екологічні особливості, їхню систематику, фітоценологію, географію та використання в народному господарстві.

Завдання дисципліни: навчити студента визначати і докладно характеризувати головні деревні лісоутворюючі види і супутні види за морфологічними, анатомічними ознаками та грамотно використовувати їх в лісовому господарстві, захисному лісорозведенні та озелененні.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- особливості росту і розвитку деревних рослин;
- екологічні особливості деревних рослин;
- морфологічні і біологічні ознаки та господарське значення місцевих та інтродукованих видів деревних рослин;
- біоценотичну роль деревних рослин, закономірності розвитку та життєдіяльності фітоценозів з їх участю;
- закономірності формування рослинного покриву;
- особливості росту і розвитку деревних рослин;
- екологічні особливості деревних рослин;
- морфологічні і біологічні ознаки та господарське значення місцевих та інтродукованих видів деревних рослин;
- біоценотичну роль деревних рослин, закономірності розвитку та життєдіяльності фітоценозів з їх участю;
- закономірності формування рослинного покриву.

уміти:

- вільно орієнтуватися у видовому складі лісових, лісопаркових, захисних і декоративних насаджень на території України;
- визначати види дерев і чагарників за допомогою визначників за пагонами з листками і в безлистому стані, за шишками, плодами, насінинами, проростками та знати їх біологічну, екологічну і господарську цінність;
- проводити добір асортименту деревних рослин для лісових, декоративних і захисних насаджень;
- прогнозувати врожаї плодів, шишок, насіння.

Загальні компетентності:

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК11. Навички здійснення безпечної діяльності.

Фахові компетентності:

ФК16. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів.

ФК24. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях.

Програмні результати навчання:

ПРН5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності.

ПРН11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.

ПРН16. Організувати результативні та безпечні умови праці.

3. Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Будова і життя деревних рослин.

Зміст теми. Дендрологічні особливості деревних рослин. Процес здерев'яніння клітин. Будова і функції стовбура дерева. Крона, її форма, щільність та функції. Листки деревних рослин, їх типи, форма, анатомічна будова і функції. Кореневі системи деревних порід, їх будова і функції.

Тема 2. Ріст і розвиток деревних рослин.

Зміст теми. Ріст дерев у висоту. Типи гілкування і роль бруньок. Фази росту пагона. Іванові пагони. Закономірності будови річних пагонів. Ріст деревних рослин у товщину і за об'ємом. Життєвий ритм деревних рослин. Розвиток деревних рослин. Життєвий цикл деревних рослин. Довголіття деревних порід. Дендрохронологія.

Тема 3. Розмноження деревних рослин.

Зміст теми. Змужнілість деревних рослин та їх насінневе розмноження. Типи репродуктивних органів деревних рослин. Розповсюдження плодів і насіння. Проростання насіння. Насінневе розмноження деревних рослин. Вегетативне розмноження деревних рослин.

Тема 4. Відношення деревних рослин до чинників життя.

Зміст теми. Вимогливість дерев і чагарників до світла. Вимогливість деревних порід до тепла. Відношення деревних рослин до вологи. Вимогливість деревних порід до ґрунту.

Тема 5. Поняття про рослинний покрив планети.

Зміст теми. Види та їх популяції. Ареали деревних рослин.

Тема 6. Принципи фенології деревних рослин.

Зміст теми. Фенологія, її значення та організація фенологічних досліджень. Методи фенологічних спостережень за сезонними явищами у світі рослин. Фенологічне картографування. Фенологічна індикація.

Тема 7. Властивості, ареал та значення вищих рослин (дерев і чагарників).

Зміст теми. Походження вищих рослин. Родовідна схема еволюційного взаємозв'язку вищих рослин. Життєві форми деревних рослин.

Тема 8. Клас гінкгові, або гінкгопсиди (Ginkgoopsida). Родина (Ginggoaceae).

Тема 9. Клас хвойні, або шишконосні (Pinopsida). Порядок тисові (Taxales). Родина тисових (Taxaceae Lindl).

Тема 10. Порядок кипарисові (Cupressales). Родина кипарисових (Cupressaceae).

Зміст теми. Рід Кипарис – *Cupressus* (Tourn) L. Кипарис аризонський – *Cupressus arizonica* Greene. Кипарис пірамідальний – *Cupressus pyramidalis* Targ. Рід Туя – *Thuja* L. Туя велетенська, або складчаста (червоний кедр), *Thuja plicata* D. Don. Туя західна (*Thuja occidentalis* L.). Туя східна (*Thuja orientalis* L.). Рід ялівець (*Juniperus* L.). Ялівець звичайний (*Juniperus communis* L.). Ялівець козацький (*Juniperus sabina* L.). Ялівець уданська ов, або олівцеве дерево (*Juniperus virginiana* L.). Ялівець високий (*Juniperus exelsa* M. B.). Ялівець смердючий (*Juniperus foetidissima* Willd.).

Тема 11. Порядок кипарисові (Cupressales). Родина таксодієвих (Taxodiaceae).

Зміст теми. Метасеквоя гліптостробусоподібна (*Metasequoia glyptostroboides* Hu et Cheng). Таксодій дворядний (звичайний), або болотний кипарис (*Taxodium distichum* (L.) Rich). Секвоядендрон велетенський (веллінгтонія, суданська), або мамонтове дерево – *Sequoiadendron giganteum* (Lindl L.). Секвоя вічнозелена (*Sequoia sempervirens* Endl.). Порядок соснові (Pinales). Родина – соснові (Pinaceae Lindl). Роди псевдотсуга, ялиця, модрина. Рід псевдотсуга – *Pseudotsuga* Carr. Дугласія, або псевдотсуга Мензиса (*Pseudotsuga menziesii*) (*P. taxifolia* Britt). Рід ялиця – *Abies* Mill. Ялиця біла (гребінчаста) – *Abies alba* (*pectinata*) Mill.). Ялиця кавказька, або Нордмана – *Abies nordmanniana* (Steven.) Spach.). Ялиця одноколірна – *Abies concolor* Lindl. Et Gord. Ялиця велика – *Abies grandis* Lindl. Ялиця грецька – *Abies cephalonica* Loud. (*A. peloponnessiana* Haage). Ялиця іспанська – *Abies pinsapo* Boiss. Ялиця нумідійська (алжирська) – *Abies numidica* De Lannoü. Ялиця кілікійська – *Abies cilicica* Carr. Рід ялина – *Picea* A.Dietr. Ялина звичайна (європейська) – *Picea abies* L. Рід модрина – *Larix* Mill. Модрина сибірська – *Larix sibirica* L. Модрина європейська (опадаюча) – *Larix decidua* Mill. Модрина японська,

або уданська ова, - *Larix leptolepis* Gord. (L. Японіка Carr). Модрина польська – *Larix polonica* Racib.

Тема 12. Порядок соснові (Pinales). Родина – соснові (Pinaceae Lindl). Роди сосна, кедр.

Зміст теми. Рід сосна – Pinaceae L. Сосна звичайна або лісова – *Pinus sylvestris* L. Сосна крейдяна – *Pinus cretacea* Kalenicz. (*P. sylvestris* L. Var. *Cretacea* (Kalenicz. Kom.). Сосна кримська, або Палласова – *Pinus pallasiana* L. Сосна італійська, або пінія – *Pinus pinea* L. Сосна піцундська – *Pinus pithyusa* Steven. Сосна ельдарська – *Pinus eldarica* Medw. Сосна Станкевича (уданська) – *Pinus stankewiczii* (Sukacz.) Fomin. Сосна чорна – *Pinus nigra* Arn. Сосна гірська (сосновий стелюх) – *Pinus montana* Mill. Сосна Веймутова – *Pinus strobus* L. Сосна кедрова сибірська, або кедр сибірський – *Pinus sibirica* Du Tour. Сосна кедрова європейська (сосна кедрова, сосна європейська) – (*Pinus cembra* L.). Рід кедр – *Cedrus* (Trew) Mill. Кедр атласький – *Cedrus atlantica* (Endl.) Manetti ex Carriere. Кедр ліванський – *Cedrus libani* (Loud.) Laws. Кедр гімалайський, або деодар – *Cedrus deodara* (Roxb.) Loud. Кедр кіпрський, або короткохвойний – *Cedrus brevifolia* Henry

Тема 13. Відділ покритонасінні. Родина букових.

Зміст теми. Відмінності покритонасінних від інших рослин. Родина букових (Fagaceae). Рід дуб (*Quercus*). Рід бук (*Fagus*). Рід каштан (*Castanea*)

Тема 14. Родини: кленових, жостерові, липових, магнолієвих, лимонникові, барбарисові.

Зміст теми. Родина кленових (Aceraceae). Рід клен (*Acer*). Родина жостерові (Rhamnaceae). Рід жостір (*Rhamnus*). Родина липових (Tiliaceae). Рід липа (*Tilia*). Родина магнолієвих (Magnoliaceae). Рід магнолія (*Magnolia*). Рід ліріодендрон (*Liriodendron*). Родина лимонникові (Schizandraceae). Рід лимонник (*Schizandra*). Родина барбарисові (Berberidaceae Torr. Et Gray). Рід магонія (*Mahonia*). Рід барбарис (*Berberis*).

Тема 15. Родина платанових, розових.

Зміст теми. Родина платанових (Platanaceae). Рід платан *Platanus*. Родина розових (Rosaceae). Рід ірга (*Amelanchier*). Рід Айва (*Cydonia*). Рід Глід (*Crataegus*). Рід яблуня (*Malus*). Рід груша (*Pyrus*). Рід горобина (*Sorbus*). Рід берека (*Sorbus*). Рід шипшина (*Rosa*). Рід абрикос (*Armeniaca*). Рід терен (*Prunus*). Рід черешня (*Cerasus*). Рід черемха (*Padus*).

Тема 16. Родина бобових.

Зміст теми. Родина бобових – Fabaceae (Leguminosae). Рід зіновать, або рокитник (*Cytisus*). Рід аморфа (*Amorpha*). Рід карагана (*Caragana*). Рід гледичія (*Gleditschia*). Рід робінія (*Robinia*). Рід бундук (*Gymnocladus*). Рід софора (*Sophora*)

Тема 17. Родина жимолостевих, калинових, бузинових, березових, ліщинових, в'язових.

Зміст теми. Родина жимолостевих (Caprifoliaceae). Рід жимолость (*Lonicera*). Родина калинових (Viburnaceae). Рід калина (*Viburnum*). Родина бузинових (Sambucaceae). Рід бузина (*Sambucus*). Родина березових

(Betulaceae). Рід береза (*Betula*). Рід вільха (*Alnus*). Рід граб (*Carpinus*). Родина ліщинових (*Coryloideae*). Рід ліщина (*Corylus*). Родина в'язових (*Ulmaceae*). Рід в'яз (*Ulmus*). Рід каркас (*Celtis*).

Тема 18. Родина маслинних, рутових, сумахових, бруслинових, кизилових, самшитових.

Зміст теми. Родина маслинних (*Oleaceae*). Рід бірючина (*Ligustrum*). Рід бузок (*Syringa*). Рід ясен (*Fraxinus*). Родина рутових (*Rutaceae*). Рід філодендрон (*Phellodendron*). Родина сумахових (*Anacardiaceae*). Рід скумпія (*Cotinus*). Рід сумах (*Rhus*). Рід фісташка (*Pistacia*). Родина бруслинових (*Celastraceae*). Рід бруслина (*Euonymus*). Родина кизилових (*Cornaceae*). Рід дерен (*Cornus*). Рід свидина (*Cornus*). Родина самшитових (*Buxaceae*). Рід самшит (*Buxus*).

Тема 19. Родина горіхових, клокичкові, маслинкові, вербових.

Зміст теми. Родина горіхових (*Juglandaceae*). Рід горіх (*Juglans*). Рід карія (гікорі) *Carua*. Родина клокичкові (*Staphyleaceae*). Рід клокичка (*Staphylea*). Родина маслинкові (*Elaeagnaceae*). Родина вербових (*Salicaceae*).

Тема 20. Родина вербових, тамариксових, вересові.

Зміст теми. Родина вербових (*Salicaceae*). Рід тополя (*Populus*). Родина тамариксових (*Tamaricaceae*). Рід тамарикс (*Tamarix*). Родина вересові (*Ericaceae*). Рід рододендрон (*Rhododendron*).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин за видами занять					Самостійна робота
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні	лабораторні	індивідуальні		
Змістовний модуль 1						
Тема 1. Будова і життя деревних рослин	24	2	2	–	–	20
Тема 2. Ріст і розвиток деревних рослин	16	4	2	–	–	10
Тема 3. Розмноження деревних рослин	14	2	2	–	–	10
Тема 4. Відношення деревних рослин до чинників життя	16	4	2	–	–	10
Тема 5. Поняття про рослинний	24	2	2	–	–	20

покрив планети						
Тема 6. Принципи фенології деревних рослин	16	4	2	–	–	10
Змістовний модуль 2						
Тема 7. Властивості, ареал та значення вищих рослин (дерев і чагарників)	6	4	2	–	–	–
Тема 8. Клас гінкгові, або гінкгопсиди (Ginkgoopsida) Родина (Ginggoaceae)	2	2		–	–	–
Тема 9. Клас хвойні, або шишконосні (Pinopsida). Порядок тисові (Taxales). Родина тисових (Taxaceae Lindl)	6	4	2	–	–	–
Тема 10. Порядок кипарисові (Cupressales). Родина кипарисових (Cupressaceae)	6	4	2	–	–	–
Тема 11. Порядок кипарисові (Cupressales). Родина таксодієвих (Taxodiaceae)	2	2		–	–	–
Тема 12. Порядок соснові (Pinales). Родина – соснові (Pinaceae Lindl). Роди сосна, кедр	6	4	2	–	–	–
Тема 13. Відділ покритонасінні. Родина букових	6	4	2	–	–	–
Тема 14. Родини: кленових, жостерові, липових, магнолієвих, лимонникові, барбарисові	4	2	2	–	–	–
Тема 15. Родина платанових, розових	2	2		–	–	–
Тема 16. Родина бобових	6	4	2			
Тема 17. Родина жимолостевих, калинових, бузинових, березових, ліщинових, в'язових	2	2	–	–	–	–
Тема 18. Родина маслинних, рутових, сумахових, бруслинових, кизилових, самшитових	2	2	–	–	–	–
Тема 19. Родина горіхових, клокичкові, маслинкові, вербових	6	4	2	–	–	–
Тема 20. Родина вербових, тамариксових, вересові	4	2	2	–	–	–

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Видова та внутрішньовидова різноманітність деревних рослин	2
2.	Тема 2. Морфологія стовбура, крони, гілок та пагонів	2
3.	Тема 3. Морфологія листя, бруньок, кореневих систем	2
4.	Тема 4. Морфологія квіток, шишок, плодів, насіння	2
5.	Тема 5. Ознайомлення із структурою лісових фітоценозів	2
6.	Тема 6. Методики: фенологічних спостережень, оцінки зимостійкості, посухостійкості, санітарного стану	2
7.	Діагностичні ознаки, господарські та декоративні якості родів та видів родини Кипарисові. Діагностичні ознаки, господарські та декоративні якості родів та видів родини Соснові	1
8.	Ознайомлення з представниками відділу голонасінні, їх морфологічними ознаками, походженням та біоекологічними особливостями в сквері і саду університету та в зелених насадженнях міста	2
9.	Діагностичні ознаки, господарські та декоративні якості родів та видів родини Таксодієві	1
10.	Діагностичні ознаки та декоративні якості видів родини Тисові	1
11.	Ознайомлення з колекцією голонасінних деревних рослин	1
12.	Морфологічні особливості та декоративні якості видів родин Магнолієві, Лимонникові, Хвилівникові, Лаврові, Жовтицеві, Барбарисові, Півонієві.	1
13.	Морфологічні особливості та декоративні якості видів родин Багрянникові, Евкомієві, Платанові, Самшитові	1
14.	Морфологічні особливості та декоративні якості видів родин Букові, Березові, Горіхові	1
15.	Морфологічні особливості та декоративні якості видів родин В'язові, Шовковицеві, Актинідієві, Вересові, Брусничні.	1
16.	Морфологічні особливості та декоративні якості видів родин Тамариксові, Вербові, Липові, Агрисові, Бобові, Кленові, Гірकोкаштанові.	2
17.	Ознайомлення з представниками відділу покритонасінні, їх морфологічними ознаками,	2

	походженням та біоекологічними особливостями в сквері і саду університету та в зелених насадженнях міста	
18.	Морфологічні особливості та декоративні якості видів родини Розові.	2
19.	Морфологічні особливості та декоративні якості видів родин Рутові, Сумахові, Бруслинові, Крушинові, Маслинкові, Виноградові, Гортензієві, Деренові.	1
20.	Морфологічні особливості та декоративні якості видів родин Аралієві, Жимолостеві, Калинові, Бузинові, Маслинові, Бігنونієві, Будлеєві.	1

6. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Значення декоративних насаджень для населених пунктів.	6
2.	Тема 2. Зв'язок екологічної амплітуди виду з його ареалом..	8
3.	Тема 3. Анатомо-морфологічні та біологічні відмінності деревних рослин від трав'янистих.	6
4.	Тема 4. Вивчення штучних та природних ареалів основних покритонасінних деревних порід України.	10
5.	Тема 5. Ознайомлення з асортиментом рослин, які мають різні декоративні властивості.	10
6.	Тема 6. Морфологія органів деревних рослин.	8
7.	Тема 7. Вегетативні і генеративні пагони деревних рослин. Анатомічна будова листка і стебла.	8
8.	Тема 8. Фенопрогностичні календарі.	6
9.	Тема 9. Орографічні екологічні фактори та їх вплив на деревні рослини.	8
10.	Тема 10. Інтродукція деревних рослин та її значення. Вивчення груп рослин по їх відношенню до світла, тепла, вологи, ґрунтових умов.	10

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання виконується здобувачами у вигляді презентації. Презентація має містити не менше 15-20 слайдів. До презентації додається пояснювальна записка обсягом 5-7 сторінок формату А4, в якій є вступ (0,5-1 стор.), основна та заключна частини, також додається перелік електронних ресурсів, з використанням яких було зроблено презентацію. Захист відбувається в усній формі.

8. Методи навчання

1. Лекції (докладне викладення навчального матеріалу) із застосуванням мультимедійного обладнання; самостійне опрацювання навчального матеріалу із використанням конспекту лекцій та основної навчальної літератури.

2. Практичні заняття – більш глибокий розгляд висвітлених на лекції питань, підготовка доповідей за темою занять, виступ на семінарах. Тестування на сайті дистанційного навчання d-learn.

3. Контроль самостійної роботи – тестування з теоретичного матеріалу, співбесіда з проблемних питань, доповіді на семінарських заняттях.

9. Система поточного та підсумкового контролю результатів навчання

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та контроль самостійної роботи				Екзамен	Сума
Усне опитування та тестування на практичних заняттях	ІЗ	Контрольна робота	КСР		
35	5	5	5	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Основна:

1. Бродович Т.М., Бродович М.М. Деревья и кустарники запада УССР. Атлас. – Львов: Вища школа, 1979. – 251 с.
2. Булыгин А.Е. Дендрология. – М.: Агропромиздат, 1991. – 352 с. 1. Заячук В.Я. Дендрология: Підручник. – Львів: Априорі, 2008. – 656 с.
3. Заячук В.Я. Дендрология. Підручник. – Львів: Априорі, 2008. – 656 с.
4. Калініченко О.А. Декоративна дендрология. – К.:Вища школа, 2003. – 199 с.
5. Колесников А.И. Декоративная дендрология. – М.: Лесная пром.-ть, 1974. – 703 с.
6. Кохно М.А., Пархоменко Л.І. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Довідник. – К.:Фітосоціоцентр, 2002. – 448 с.
7. Липа О.А. Дендрология з основами акліматизації. – К.: 1997. – 224 с.
8. Липа О.Л. Дендрология з основами акліматизації. – К.: Вища школа, 1977. – 122 с.
9. Литвак П.В., Ткачук В.І. Дендрология. Навчальний посібник. – Житомир, Полісся, 2002. – 340 с.
10. Пятницкий С.С. Курс дендрологии: Изд-во Харьковского ун-та, 1960. – 415 с.
11. Швиденко А.Й., Данілова О.М. Дендрология: Підручник. – Чернівці, Рута, 2003. – 384 с.
12. Швиденко А.Й., Данілова О.М. Лісова дендрология. – Чернівці, Зелена Буковина, 2001. – 228 с.
13. Шовган А.Д. Дендрология. Навчальний посібник. – Львів: РВВ УкрДЛТУ, 2001. – 152 с.

Допоміжна:

1. Липа А. Л. Определитель деревьев и кустарников: в 2 т. Киев: Изд. Киевского университета, 1955. 309с.
2. Новиков А.Л. Определитель деревьев и кустарников в безлистном состоянии, Минск: Высшейш. шк., 1965. 407с.
3. Определитель высших растений Украины. Доброчаева Д.Н., Котов М.И., Проскудин Ю.Н. и др. К.: Наук. думка, 1987. 548 с.
4. Роговський С.В. Методика визначення відновної вартості дерев у зелених насадженнях населених місць. Науковий вісник НЛТУ України. Вип. 26.4. С.45-50.
5. Роговський С.В. Науковий вісник НЛТУ, 2011. Вип.21.12 С. 72-87.
6. Роговський С.В. Особливості інтродукційної оптимізації дендрофлори

ландшафтів у сільській місцевості Лісостепу України. Науковий Вісник НЛТУ Вип.23.9 , 2013. С. 278-289

7. Роговський С.В. Сучасний стан та перспективи використання інтродукованих видів під час формування лісових культур фітоценозів в Україні. Вісник Житомирського агроекологічного університету №1(41) т.3, 2014. С. 187-192.
8. Роговський С.В., Кушнір А.І. Представники голонасінних у дендрофлорі насаджень м. Біла Церква. Науковий вісник НАУ Сер.: Лісівництво. Декоративне садівництво. №122. К.: 2008, С.297-302.
9. Чепик Ф.А. Определитель деревьев и кустарников М.: Агропромиздат, 1985. 225с.

Інформаційні ресурси:

1. https://uk.wikipedia.org/wiki/Флора_України
2. <https://yandex.fr/images/search?text=Дендрофлора%20України&stype=image&lr=10369&source=wiz>
3. <https://www.studsell.com/view/60271/?page=5>
4. <http://webkonspect.com/?room=profile&id=2687&labelid=88979>

Програму склав

Дмитрик П.М.